

2 Карельская кухня – и точка: сохраняя вкус традиций

3 Taidehpidajiden kaceg vepsän Änižröunaha

5 Ozan puzuine endevanhas Tervalas

Vessel da ilokaz kul'turpraznik Šokšus tuli kaikile mel'he i jäti čoman jäl'gen südäimehe da henghe. KUVAD: LARISA ČIRKOVA

Čomal praznikal Šokšus

Pühapäivän 18. heinkud Šokšus oli vepsän kul'turpraznik. Necen vilun kezan aigan räk praznikpühapäiv toi äi lämäd, muhuid, ilod, ihastust melen i hengen täht.

Praznikan tozi hoštabašti vediba kaikile tutabad Aleksandra Aniskina i šoumez' Aleksei Mihal'čuk. Šokšun pämez' Viktoria Butorina avaiži praznikan. Hän andoi parahimile kul'turadnikoile lahjikirjeid, i se tegi necidä ilopäiväd völ praznikahambaks.

Prazniksija oli hüvin čomenzoittud: oli äi suvenirtavaroid, miččid tegiba iče Šokšun i toižiden küliden mastarid. I necidä mastarut völ tugeziba mastar'-klassad, miččid vediba iče käzimahtajad. Praznikan ühtnikad voiba pirta ičeze pirdandoid pr'anikale, opetas kudomaha, ladimaha erazvuiččid penid käzitehmusid. Tavaroid voi ostta ičezele muštoks kaikeks vodeks, miše uz' voz' kucuiži möst ühtnemaha neche veslaha i lämähä kul'turpraznikaha.

Lujas čomenzoitiba praznikad parahiman vastan, änikpal'mikan

da änikkirben konkursad – koume parahimad mastarid sai lahjoid-ki praznikan lopus. A samvar kalitoidenke i pirogoidenke ei andand ühtnikoile jäda näl'gha.

Praznikal ičeze pajomastarut ozutiba meiden armhad kollektivad: fol'klor-horeografin "Gornica"-grupp, Vepsän rahvavan hor da "Randaine"-pajogrupp. Hor ozuti, kut voib pajatada čomašti runoid "Kalevalaspäi" i toižid kaikile tutabid da armhid pajoid. Hot' päiväne paštoi muga räkäs, i eskai oli jüged ištta, no "Skylark"-pajofolkgrupp Petroskoišpäi ei andand

ištta völ sikš-ki, ku kucui kaikiid tancuimaha da kargaidamha. Gruppan nored mehed pajatiba muga hoštabašti, ka eskai kaikiil oli taht pajatada ühtes heidenke.

Praznikan ühtnikad voiba äi sirttas da jokseta, sikš ku Aleksei Mihal'čuk tehli praznikalval vändoid nomeroiden keskes praznikan adivoidenke: "Kukoiden tora" -vänd, "Nor"-vänd, "Kindaz"-kargvänd i m. e. Praznikan ühtnikad-ki voiba väta: heile taritihe "Kalatez"-vänd, "Rengaz i sarved", "To vet korendol i ala vala maha" da m.e. Ühtnikad ilokahašti kirguiba

kaikile "Bravo!" i lopotiba käzil.

Hüvä om, miše minä-ki voin ozutada praznikalvalpäi minun uden "Minun vepsläine oza"-kirjan, vähäšt tundištoitta senke i kucta kaikiid tulijoile kirjan prezentacijoile.

Nece vessel da ilokaz kul'turpraznik Šokšus tuli kaikile mel'he i jäti čoman jäl'gen südäimehe i henghe, a vastused melentartuiziden ristituidenke, tutabidenke, vepsänkeližed paginad, pajod i kargud nügüd'-ki heläidaba päs, kuti kelloižed.

Nina Zaiceva,
praznikan ühtnik

Карельская кухня – и точка: сохраняя вкус традиций

В начале июля были подведены итоги конкурса Фонда грантов Главы Республики Карелия. Проект «Карельская кухня и Точка», победивший в конкурсе с самым высоким баллом, был подготовлен КРОО «Лигой прибалтийско-финских народов», в его основе – идея вепсянки Анны Анхимовой.

«Карельская кухня и Точка» охватывает десять ключевых районов Республики Карелия, где исторически сложились и сохранились уникальные кулинарные традиции коренных народов. География проекта включает Медвежьегорский, Пряжинский, Кондопожский, Пудожский, Олонецкий районы, а также Сегежский, Беломорский, Костомукшский муниципальные районы и Петрозаводский городской округ. На этих территориях издавна проживали русские, карелы и вепсы, и именно там на протяжении веков формировались особые кулинарные традиции.

«Хочешь узнать культуру края – попробуй её на вкус». Национальная кухня Карелии представляет собой уникальный сплав кулинарных традиций трёх народов, возникший под влиянием северной природы и особого образа жизни. Основу питания местных крестьян традиционно составляли продукты, которые можно было получить в суровых климатических условиях: рожь, ячмень, репа, картофель, грибы и дикорастущие растения. Важное место в пищевой культуре занимала

Анна уверена, что этот проект станет большим шагом вперёд для развития гастрономического направления в Карелии. ФОТО: ИГОРЬ ГЕОРГИЕВСКИЙ

рыба различных видов, о чём свидетельствует карельская пословица: «Лучше безхлебье, чем безрыбье». В каждом районе есть уникальные старинные рецепты, и особый интерес представляют блюда, связанные с народным календарём и жизненным циклом человека.

Проект будет включать в себя три направления. Первое – проведение стратегической сессии «Локальные продукты в народной кухне, ресторанном бизнесе и гастрономическом туризме», которая соберёт шеф-поваров, владельцев кафе, хранителей кулинарных традиций, учёных и представителей власти. Их задача – выработать единый подход к сохранению и популяризации карельской кухни. Второе направление – серия культурно-гастрономических экспедиций по Карелии, в ходе которых будут за-

писаны традиционные рецепты, зафиксированы технологии приготовления блюд, собраны связанные с ними обряды, поверья и устные истории. Третье важное направление – создание электронной и печатной версий книги «Кухня народов Карелии». В издание войдут рецепты старинных блюд, исторические справки, фотографии, а также реестр деревень и информантов – хранителей традиционных кулинарных знаний.

– Уверена, этот проект станет большим шагом вперёд для развития гастрономического направления в Карелии. Он объединит всех заинтересованных жителей, производителей и кулинаров-любителей, – рассказывает автор проекта Анна Анхимова.

Сейчас проект актуален как никогда. По данным переписи населения, численность карелов и вепсов в России ежегод-

„Хочешь узнать культуру края – попробуй её на вкус.“

но сокращается. Параллельно с этим исчезают и кулинарные традиции. Если в 1980–90-х годах книга Р. Ф. Никольской «Карельская кухня» была настольной в каждом карельском доме, то сегодня молодое поколение всё чаще отдаёт предпочтение фастфуду и блюдам популярной западной и восточной кухни (пицца, суши и т. п.). Проведённые опросы показывают, что туристы недовольны ограниченным ассортиментом и невысоким качеством предлагаемых в кафе национальных карельских блюд, которые зачастую являются лишь стилизацией под традиционную кухню.

Особое внимание в проекте уделено взаимодействию представителей разных поколений. Носители традиций – преимущественно пожилые жители сельских поселений – будут делиться своими знаниями с молодёжью в ходе экспедиций, мастер-классов и совместной работы над созданием современной кулинарной книги традиционных рецептов.

Научное сопровождение проекта обеспечат сотрудники Института языка, литературы и истории КарНЦ РАН, имеющие многолетний опыт изучения традиционной культуры Карелии. Важная роль отведена и волонтерам: они помогут в организации мероприятий и сборе материалов.

Завершением проекта станет презентация в Петрозаводске – фотовыставка с материалами экспедиций. Также планируется создание реестра предприятий общественного питания, работающих с традиционными рецептами и получивших знак качества «Карельская кухня и Точка».

Проект полностью соответствует пунктам Федерального закона «О нематериальном этнокультурном достоянии Российской Федерации». Его реализация позволит сохранить исчезающие кулинарные традиции и создать новые экономические возможности через развитие гастрономического туризма. «Карельская кухня и Точка» – это системный подход к сохранению культурного кода региона через его кулинарное наследие.

Материал подготовила
Дарья Хиль

Как попасть в реестр коренных малочисленных народов РФ

Федеральное агентство по делам национальностей (ФАДН) ведёт реестр представителей коренных малочисленных народов Российской Федерации.

Оформить заявку на включение в него можно двумя способами. Способ первый – через портал «Госуслуги»: необходимо заполнить заявление в разделе «Учёт граждан, относящихся к коренным малочисленным народам России» (для этого потребуется подтверждённая

учётная запись). Второй способ – отправить документы почтой в ФАДН России.

Включение в реестр позволяет пользователю добавлять, редактировать и удалять свои данные. Это существенно упростит и процедуру получения льгот: людям не придётся каждый раз собирать пакет документов для подтверждения своей национальной принадлежности и права на льготы.

– Реестр позволяет единожды подтвердить свою национальность, это избавляет от необходимости подавать документы в различные

ведомства при реализации прав на традиционное рыболовство, охоту и другие меры государственной поддержки, – сообщает начальник отдела государственной поддержки коренных народов и взаимодействия с общественными объединениями Министерства национальной и региональной политики Республики Карелия Елена Мигунова.

Подать заявление могут граждане Российской Федерации в возрасте от 14 лет, принадлежащие к коренным малочисленным народам, а также общины, зарегистрирован-

ные как юридические лица.

Для попадания в реестр нужно предоставить: заявление и подлинник или нотариально заверенную копию документа, подтверждающего принадлежность к малочисленному народу (например, свидетельство о рождении, браке, официальные справки, архивные материалы). От общин дополнительно потребуются реквизиты юридического лица, а также паспортные данные заявителя и письменное согласие члена общины.

Решение по заявке принимается в течение 30 дней.

Оформить заявку можно двумя способами: заполнить заявление в соответствующем разделе портала «Госуслуги» или отправить документы почтой в ФАДН. ФОТО: СОТНИКОВА ИРИНА

„Azjtegoho ühtni 74 horad Karjalaspäi da ühesa – toižš Venäman agjoišpäi. Niid ohjanzi 12 tedomahtošt diriž’orad.

Praznikan lopus artistad paniba päle futboloid, i kaik pajatiba da kargaižiba ühtel surel laval. KUVA: JELENA MALODUŠEVA

“Pajatom sinei, meiden armaz roun!”

Irina Sotnikova

Necil vodel Karjalan Valdkundale täudui 105 vot. Kezakun lopus Petroskois mäni ba praznikazjtegod, mičced oli omištadud necile tärtale aig-tegole. Programmaha mülüiba änikoiden da vencoiden panend Velliden da Tundmatoman saldatan kaumile, puhvenehiden voibud, sōmān-festival’, rahvahan käziradoiden festival’, mastar’-klassad da kanzkvizad, jarmakad da sportvoibištelendad. No praznikan pääzjtegoks tegihe sur’ rahvahidenkeskeine pajofestival’, mičcehe ühtni enamba

1500 pajanikad Venäman erazvuiččiš agjoišpäi.

Pajofestivalin nimi oli “Karjala pajatab”. Azjtegoho ühtni 74 horad Karjalaspäi da ühesa – toižš Venäman agjoišpäi. Niid ohjanzi 12 tedomahtošt diriž’orad. Festival’ avaitihe Venäman da Karjalan gimnoil. Üks’ festivalin blok oli omištadud Vägestusen 80-vočcele jubilejale i 81-vočcele Petroskoin pāzutandan muštpäiväle.

– Kollektivad ühtenzoittihe, no ezitused jagetihe hori-den mödhe: rahvahiden kollektivad, lapsiden kollektivad, akademized da nügüdläized horad. Olem ihastusiš ühtneda mu-goižehe melentartuižehe azj-te-

goho. Olim kuti üks’ sur’ kanz, mittušt ühtenzoitab sur’ armas-tuz meiden Karjalaha, – sanui Vepsän rahvahan horan ohjan-dai L’udmila Melentjeva.

Rahvahidenkeskeine pajofestival’ om znamasine aigtego ei vaiše Karjalan, no Venäman-ki täht. Se ozutab meiden man ho-ran tradicijoiden bohatust da äjüt.

– Ühtnin neche pajopraznikaha jo toizen kerdan. Ezmäizen kerdan ühtnin festi-valihe, mitte mäni Sortavalas vodel 2023, siloi minä vändin kantelel. Necil vodel meid kuc-tihe kut Petroskoin universite-tan kollektiv – rahvahan muzi-kan ansambl’ “Toive”. Mö vau-mištimoiš praznikaks pit’kha,

kaikuččen päivän oliba harjoi-telused. Oli arvokahašti pajata-da ei vaiše Karjalan, no kogo-naižen Venäman täht. Pajatim venän, karjalan kelil. Minä üht-nin rahvahan da nügüdläize-he horaha, – jagoihe tundmusil “Toive”-ansambl’an horan oh-jandai Alina Kartinen.

Praznikan lopus kuluiba nügüdläized popul’arized pajod, artistad paniba päle futboloid, i kaik pajatiba da kargaižiba üh-tel surel laval.

Lahjakahiden horan tai-dehen tundijoiden da nave-dijoiden abul tegihe todesine muzikpraznik, mitte toi hüväd mel’t kaikile. Nadeimoiš, se tu-leb hüvaks tradicijaks Karjalas.

UZIŠTOD

“Noidal” läksi eloho uz’ al’bom da videoklip

Galina Baburova

“Nored päiväd” -al’bomas oma pajod, miččid ende pajati vepsälaine norišt.

Koumanden al’boman pästi eloho muzikaline sebr “Noid”. Uz’ al’bom ozutihe internetas heinkun augotišes. Al’boman nimi om “Nored päiväd”, sihe mülüb kuz’ ut trekad. Üks’ niišpäi om venän keel, viž – vepsän keel.

– Pajoiden enambišt om tradionaližid pajoid, miččid ende pajati vepsälaine norišt. Sišpäi om al’boman nimi-ki. Naprim kaita necidä energetikad da tahtom jagatas sil kundlijoidenke, – starinoičeb “Noid”-gruppan ohjandai Vladimir Solovjov.

Uden al’boman ližaks sebral läksi völ videoklip. Se kuvatihe “Kalina da babarm” -pajon täht.

“Kalina da babarm” -pajol oma rahvahan tekst da muzik. “Noid”-grupp tegi aranžirovkan. Pajo stari-noičeb neičces, kudamb mehelusen jäl’ghe lujas tusttui kodid.

– Pajol om melentartui-ne s’uzet, mičces voib sada tedoid vepsäläiziden veroiš: surman jäl’ghe ristit kända-se kägeks, – sanui “Noid”-gruppan ohjandai Vladimir Solovjov.

Uden videoklipan kuvadai da leiktai om Vladimir Boženov. Mugažo klipas om kävutoittud arhivine video.

Taidehpidajiden kaceg vepsän Änižröunaha

OZUTELUZ

Irina Sotnikova

Šoutjärven vepsäläizes etnografizes muzejas avaitihe ozuteluz, sen nimi om “Toine sil’m. Kaceg Moskvaspäi, Piterišpäi da Petroskois päi vepsän Änižröunaha”. Ozutelusel om ezitadud taidehradod, mičced sünduiba vepsän mal jäl’gmäizes 30 vodes. Avtoroiden keskes oma tetabad taidehpidajad: Vladimir Dragunskii, Sergei Komarov, Alina Lesova, Anatolii Ščerbakov, Boris Prokazov, Irina Peregorodina, Vladimir Zorin i toižed.

– Ezmäized kuvad, miččil om kuvatud Šoutjärv’ da susedkü-läd, sünduiba vodel 1994. Niid tegiba venäläized taidehpidajad Vladimir Dragunskii i Jurii Baškirce, kudambad tuliba vepsän male ičeze üläopenikoidenke. Sikš ozutelusen avaidab

Vladimir Dragunskijan kuva “Šoutjärv’ tal’vel”. Hän navedi tulda mijale joga vodenaigal, no kaik hänen kuvad om sidotud tal’venke. Sid’-žo om Sergei Komarov rad i Alina Lesovan “Matvejan sel’g”. Moskväläiziden taidehpidajiden keskes oma Anatolii Ščerbakov i Boris Prokazov. Heiden kuviden abul voib putta Kalagehe i Himjogehe, – starinoičeb Natalja Anhimova.

Muloi Karjalan taidehmuzei todenzoiti eloho melentartui-zen projektan “Joksmust vaste. Pohjoizvepsäläized”. Sen aigan karjaläized taidehpidajad tegiba kezaekspedicijoid Änižröunha pohjoizvepsäläiziden noks. Necil ozutelusel voib nähta Vladimir i Viktoria Zorinoiden, Irina Peregorodinan, Natalja Koševan, Vladimir Lobanovan i Georgii Ivanovan kuvid, mičced nügüd’ čomenzoitaba muzejan. Irina Peregorodinan kuval om čoma Vehkojan hram.

Ozutelusel voib nägištada erazvuiččid taidehpidajiden kacegid männdehe i tulijaha aigaha. 6+ KUVA: NATALJA ANHIMOVA

Sikš ku nece om taideh-lit-raturine ozuteluz, sil voib nähta i lugeda vepsäläizid muštatišid, fol’klorad, vepsäläiziden kirju-tajiden da runoilijoiden prozad da runoid siš, miččid tundmusid jäti avtoroiden südäimihe vepsän röun.

– Mijale tuleba tedonhimoižed turistad, kudambad küzuba, midä völ voib kacta täs. Nadeimoiš, ozutelusel hö nägištaba vepsän man čomut, i heil sün-

dub taht oleskelda neniš veps-läižiš tahoiš. A meile om tarb-hašt nägištada, mittušt kaceged vepsän Änižröunaha jätaba tai-dehpidajad Moskvaspäi, Pite-rišpäi da Petroskois päi, – sanub muzejan pämez’ Natalja Anhi-mova.

Ehtkat olda ozutelusel i sada ihastust vepsän röunan čomudes Ozuteluz radaškan-deb voden 2026 uhokun lop-husai.

“Jousnen järved” pästi uden al’boman

“Chindoi Bim-bom” – nece om pajosebran koumanz’ al’bom. Sihe mülüb ühesa pajod vepsän keel da karja-lan kelen lüdin paginal. Pajoiden tekstoiden avtor om Anna Jusne (Jousne), muza-kan tegii om Piter Kun (Pe-ter Coon).

– Pajoiden enambišt om omištadud londusele, sen kaičendale, – starinoičeb Anna.

“Chindoi Bim-bom” -al’bo-man vaumičend zavodihe völ 2020. vodel. Pajosebran ühtnikoiden sanoiden mödhe, uded kompozicijad om änetadud indi-stil’as, no niiš om elementoid, mičced joh-tutaba folk-muzikad. Pigai al’bom ozutase kaikil muzi-kaližil platformoil.

Vepsän man veslad

Horovodad Kodirandal. KUVAD: VLADISLAVA JEVSEJEVA

Vahvištuiba kosketused, sünduiba uded tundištoitused

Duhukaz čai vepsläižen paštatesenke adivoiden täht.

Vologdan da Piterin agjoiden vepsläižed ühtenzoitihe Vauktan järven randal Babajevon rajonan Pankratovoküläs. Sigä 5. heinkud mäni sur' regionoidenkeskeine fol'kloriž-etnografine "Elonpu"-festival'.

Ezmäižen kerdan festival' tehtihe kezakus vodel 1988 Pondal-küläs. Voziden sirtes se tegihe regionoidenkeskeižeks vepsän kul'turan festivalikš, i vodelpäi 2004 praznik vedetas vepsän kul'turan kaičendan, kehitoitandan da popul'arizoitandan täht.

Kut ende-ki, praznikal vastasoiš vepsläižed – Vologdan agjan vähäluquine rahvaz. Praznikal nägub vepsän kul'turan ičeladuižuz': se om istorijas, sädoiš, aburadoiš, käzitöiš, fol'kloras, rahvahaližes sömižes.

Ozutada vepsän rahvahan tradicionaližen kul'turan ičeladuižut da bohatust abuti necen voden festivalin tem – "Vepsläine külä". Programmaha mülüiba teatrozutuz, vänd paimnen barabanal, pajo- da kargkollektivoiden ezitused. Päscenal eziniba Babajevon rajonan vepsläižed kollektivad "Manzikaine", "Vastha ozale", "Kodirandaine", "Ojaine", "Kastkuine", "Vepsläine heng", "Jogut", "Purdaine", "Linduižed", "Päiväine", "Gor-

Vepsläižed prihad.

nicaine" da "Zorjaine". Originaližen oli ižoroiden ezituz. Necen rahvahan ezitajad tuliba Piterin agjan Kingiseppan rajonaspäi. Mugažo lujas ihastoitiba ičeze ezitusel "Varasta"-ansambl' Boksitogorskan rajonaspäi.

Lapsiden da aigvoččiden täht tehtihe erazvuiččid interaktivižid lavoid da fotosijoid. "Elonpu"-festivalin aigan mäni "vepsläižes stil'as" ombeltud sädoiden ozutand. Vau- miči necen "Keväz'Linduine"-studii.

Kaikutte külä ozuti praznikal ičeze tahon ičeladuižut. Sen täht oli tehtud eriližed lavad. Praznikan ühtnikad kacuiba rajonan küliden ozutelusid, saiba ihastust sijaližiden lahjakahiden mastariden tehmusišpäi,

miččid voiba ostta ičeze muštoks.

Babajevon kodirandan muzei vaumišti "Babukoihe da marjoihe" -ozutelusen. Mugažo praznikal radoiba "Kalanikan muzei", "Vepsläižed vändod", "Heinäntego"-lavad.

Sijaližed emägaižed paštoi- ba pirogoid, kalitoid, koloboid, kalakurnikoid, keitiba lent, adivoičetiba ristuiid duhukahal čajul da marjavedel.

"Elonpu" tegihe ei vaiše sijaks, kus vasttasoiš vepsän kul'turan navedijad, no mugažo sijaks, kus vahvištuba ristituiden kosketused da sünduba uded tundištoitused.

Ol'ga Balaban
Vepsäks kändi Galina Baburova

kezapraznikad

Ozan puzuine endevanhas Tervalas

33. “Enarne Ma”-praznik, mitte oli heinkus endevanhas Terval-küläs, kerazi lujas äi adivoid Venäman erazvuiččiš agjoišpäi. Vaiše artistoid da mastarid tagä oli enamb 200 mest.

Terval om endevanh külä meiden rõunas. Sen nimen pohjas om sana “terv”.

Konz-se necil praznikal tägälaižel scenal lugi ičeze runoid vepsän literaturan klassik Nikolai Abramov. A necil vodel täs-žo ezmäižel kerdal ozutadihe minun uz’ “Baboin ripakod”-sarn, mittuš čomiti runoil lahjakaz artist da runoilii Leonid Zaicev.

Ojatin vepsäläižiden praznikan nimi necil vodel oli mu-

goine – “Baboin ripakod – ozan puzuine”. I neciš nimes om süvä mel’, melevuz’, mitte anttas pol’vespäi pol’vehe, baboišpäi vunukoile.

Olin ihastusiš vastata äi tutabid sijaližid eläjid da adivoid Terval-küläs. Äjad oliba tradicionaližiš sädoiš pöl’vhaspäi. Mugoižed käzil ombeltud sädod lahjoičeba hüvid melid da tautaba südänt armastusel kodi-rõunaha. Hüvän tradicijan mödhe nored artistad toiba scenale rusttoid ezipaikoid vepsäläižiden kirjaimidenke, miččišpäi oli keratud praznikan nimen. Ezipaikoid riputadihe kurgesižel aidal, i nece azj kuti ozuti kinktad sidod ezitatoidenke.

Kacujile lujas tuli mel’he kantelistoiden ansambl’ “Ilo-

P’otr Vasiljevan “Baboin ripakod” - sarnan ezmäine ozutez. KUVA: P’OTR VASILJEV

mieli” Karjalaspäi. Piterišpäi praznikale tuli inkeriläižiden “Inkerin Liitto”-sebran “Piirileikki”-kargkollektiv, a Podporožjen rajonan Vidl-küläspäi tuli “Sudaruški”-ansambl’. Oli äi toižid-ki hüvid kollektivoid. Tradicijan mödhe hõ kaik astuiba ühtehe ümb-rusehe, a jäl’ges otiba linduižid-kaicijoid i riputiba niid

simvolizehe puhu. Praznikan adivod vastsiba artistoid lujas lämäs, komedoil aplodil. Tahtoin sanuda sured spasibod praznikan tegijoile da kaikile ühtnikoile neciš čomas ozakas päiväs, mastariden jarmarkas da hüviš meliš.

Ihastusiš kundlin Nikolai Abramovan runoid da pajoid hänen runoile, kacuin norid Ter-

val-külän eläjid, kudambile scenal lahjoitihe kitändkirjeižid.

Toižel päivil sarnan baboin ripakoiden polhe nägištiba Enarv’-külän eläjad. Adivoiden sanoiden mödhe, praznik oli lujas čoma, da se jäb rahvahan mušttho i südäimihe pit’kaks aigaks.

P’otr Vasiljev
Vepsäks kändi Maria Šašina

Kacmata vuluhu säha, täs kaiken om läm’!

Heinkun augotišes Kaleig-posad Änižrõunas vastsi adivoid. “Kalarand”-etnoparkas Änižjärven randal mäni tradicionaline vepsän rahvahan kul’turan “Kalarand”-praznik. Täl vodel se mäni jo kahesanden kerdan. Kut i kaiken, se kerazi äi adivoid susedkülišpäi, lidnoišpäi da agjoišpäi. Hüvän tradicijan mödhe praznikale tuliba erazvuiččed pajo- da kargkollektivad, “Čičiliušku”-teatr ozuti teatrozutelusen “Kalevala”-eposan motivoiden mödhe, äjan vätihe, iloiteldihe.

Kacmata sihe, miše täl vodel sä oli vilu, vihmasine da päiväižeta, praznikale kerazihe äi adivoid. Hö lämbitelihe palabal čajul, magukahal lemel, vastusil sebrani-koidenke da vepsäläižil paginoil.

Täl vodel čoman, ičeladuižen programman “Kalarand”-praznikale vaumiči Vepsän rahvahan hor, miččele udel vodel täudub jo 90 vot. Láz pol’sadad vot horan vedäi om Petroskoin konservatorijan pästnik, Karjalan da Venäman arvostatud kul’turadnik, “Venäman heng”-premiijan laureat L’udmila Melentjeva. Veslil karguil ihastoi ti adivoid “Gornica”-kollektiv, a heledoil änil da pajoil erazvuiččil kelil lämbitiba tulnut rahvast karjalaine “Oma pajo”-hor, kazakpajon “Karusel”-teatr da “SOLO”-estrastudii.

Praznikal vasttihe sebranikad. KUVAD AVTORAN

Vedi praznikan Karjalan rahvahaližen teatran aktris Aleksandra Aniskina. Tervehtoiti ba adivoid lämil sanoil Karjalan parlamentan varapämez’ Ol’ga Šmajenik, Änižrõunan administracijan pämez’ Grigorii Šemet i Rahvahaližen da regionaližen politikan ministerstvan radnik Aleksandra Anufrijeva. Kaleigen külän aktivized eläjad saiba kitändkirjeižid da pauklahjoid. Eriližin adivoin praznikal oliba “Öhändikahad”-motokluban ezitajad, kudambad tuliba Kaleigehe surel joukul ičeze motokezroil.

Pidab sanuda, miše “Kalarand” ühtenzoitab kaiked, tagä keradasoiš sebranikad, tutabad mehed, kanzad, heimolaižed. “Kalarand” süvenzoitab

”Praznikal kaiken võib vastata sebranikoid, läheližid, tutabid, kudambid amu ei nägend.

Rahvaz äjan vändi, iloitelihe.

kaikid heid amuižehe vepsäläižehe kul’turaha, vepsän rahvahan tradicijoihe. Kaiktäli kuluba vepsän paginad da eskai tundub vepsäläine il’m. Täl vodel, kut i kaiken, ani scenanno radoiba Karjalan mastarid, kudambad möiba ičeze käzil tehtud tehmusid, keratud met, erazvuiččid čomitesid da bo-baižid.

Voib rohktas sanuda, miše “Kalarand”-praznik varastadas, miše möst tulda čomale Änižjärven randale, lebaita hengel, kulištada kodikel’t da vastatas

ühtmeližiden ristituidenke. Sur’ spasib Kaleigen külän pämehele Mihail Pol’akovale da Kaleigen školan pämehele Svetlana Gotičale heiden holiš, armastuses kodimaha da lämäs adivoičetandas! Suren tugen praznikale andaba Karjalan Rahvahaližen da regionaližen politikan ministerstv, Rahvahaline kul’turkeskuz da aktivized külän eläjad, kudambad ühtes tegeba mugomad hüväd azjad vepsän rahvahan, kelen da kul’turan kaičendan täht.

Larisa Smolina

P'otr Vasiljevan sinine taivaz

Muga om tehkus, miše P'otr kazvoi tatoita, kudamb jäti heid mamanke, konz P'otrale oli vaiše kaks' vot. Sikš hän kaiči-ki mamanzinimen, mitte jäb kirjoiden korihe, fil'moiden titroihe, tedo- i paksuiden žurnaloiden kirjutusihe, arhivoihe i muite-ki, äjiden mehiden muštoho...

P'otr om sündunu P'otran i Pavlan päivän Pöud-lidnas vodel 1967. Hänele antihe dedoin-mecnikan nimi – P'otr. Pet'an, ezmäine taidehtö oli tehtud völ laps'aigan, konz hän jäi kerdan kodihe vanhembita i murenzi kaik kanan munad, miččid mamoi pani varha. Hän niišpäi tegi mugoižen tarujan pakuiž-vauktan kuvan lavale. Pet'ale jäi muštoho mugažo se, kut hän ezmäizen kerdan tundištihe huiktoiden sanoidenke. Konz mamoi tuli kodihe, kaik nene sanad Pet'a sanui hänele. Mamoin korvad tegihe rusttoikš, a nece tego jäi poigan henghe hätkeks aigaks, sikš ku oli znamoitud pit'kal seižundal čogas. Nece erigoiti händast huiktoiš sanoišpäi igäks.

Laps'aigaspäi Pet'a muga navediškanzi lugeda, ka miše läheližes kirjištos kaik radnikad

”P'otr tundištoitab äjid vepsläižen kul'turanke, endevanhan elonke, veroidenke.

čududelihe neche. Ezmäi hö ei voinugoi uskta, miše hän kaik kirjad, miččed oli ottud kirjištospäi kodihe, om lugenu, erašti ühtes-ki päiväs. A händast nece kirjmir muga sidoi ičeze, miše hän ei voind erigoittas sišpäi. Händast ei manitanugoi lapsiden vändod irdal, vau- miž päilong stolal... Jäi muštoho i se opalpäiv 1976. vodel, konz Pet'an školan №68 iknoiden al kanttihe grobus hibj heiden armhan opendajan, tetaban kaik Pöudos, Aleksei Aleksejevič Jakimovskijan. Se ozuti hänele, miše ei ole nimidä i nikeda igähišt...

Sur' išk P'otran täht oli siloi, konz hänel löutihe jügedan tävukibun vai tuberkul'ozan. Hänele pidi eläda ezmäi edahan kodišpäi kovapidämižes tervhuz'keskuses, möhemba opetas penikaižes školažes, mitte mülui ”Družba”-sanatorijaha Puškin-lidnas.

Ezmäi P'otr tahtoi sidoda ičeze elod mecanke i mända opendamhas mecadakemi- jaha, no hänele ei täudund balloid, ved' läžundan tagut hän openzihe l školas kebnenzottud programman mödhe. Hän tuli radole meckombinatale i sid'žo tegihe korrenspondentaks. Nene komedad piloiden äned i üks'kerdaine kombinatan rad kaskiba händast meletada kai- ken aigan. Hän midä-se kuvite- li päš, kirjuti runoid i kuti ajoi polhe hotkemba nenid kulujid komedoid änid.

P'otr ani čomin muštab kaks' armijan vot, konz hän oli Bur'atijas, eskai Mongoli-

”Nikolai Abramov oli P'otran ezmäizen vepsän kelen opendajan.

jan rounal. Sišpäi hän sai ko- vid elomahtištoid, kus pidi säta erazvuiččid varukahid tegoid, kus erašti oli vert-ki i kibud, no nece-ki oli elo...

Armijan jäl'ghe P'otr tegihe lugendlehtesen korrespon- dantaks Pöud-kodilidnas. Hän nap- ri olda tarkan verhiden ristitui- den kibuihe da holihe, ei varai- dand kirjutada varukahiš azoiš, tahtoi olda sen mehen sijal, ke- nen polhe siloi kirjuti: möjan, počtankandajan, miliciiradni- kan, eskai lendimenvedäjan. Vodel 1993 P'otrale pidi erigata lugendlehtesen radospäi. Hän radaškanzi Janega-radpos'olkas kirjištos, sen-žo aigan zavodi tehta ičeze radio-paginoid. P'otr muštub, miše 5. semend- kud oli ezmäine ”Lodja”-radio- pagin. Necil-žo päivil om sün- dunu hänen armaz Svetlana-tü- tär, kenen täht hän möhemba zavodi kirjutada sarnoid. Hei- den radio tegihe popul'arižeks ičeze oiktoil efirol; heidenke pagižiba erazvuiččed politikme- hed, kirjutajad, tetabad ristitud i toižed.

”Lodja”-toimištos rates P'otr tundištihe vepsläižen runoi- janke Nikolai Abramovanke. Ni- kolai siloi völ vaiše zavodi ičeze literaturiš radod. P'otr homaiči sid'žo, miše Nikolai om me- lentartuine ristit ičeze kace- genke mirhu. Hänenke ei olend kebn olda ühtes, no neciš oli-ki heiden sebruden jüvä. Hö pak- sus vasttihe Nikolajan Ladv- kodikuläs. Sigäpäi oli sündun- dal P'otran-ki ak, a P'otran pra- dedoi služi sigä hramas. Sikš Ladv-külä oli mugažo P'otrale armaz sija. Siloi P'otr Vasil- jev tegi scenarijan ”Armastan”- fil'man täht, i hö ühtes Nikola- janke tegeškanziba necidä töd. Nikolai paksus oli adivoiš Pet'an kodiš Podporožjes i ”Svirskiye ogni” -toimištos. Hö ühtes oli- ba Hanti-Mansiiskas, Vologdas, Vengrias.

Necen-žo aigan P'otr-ki jat- si literaturiš radod. Hot', kut P'otr iče sanub, hänel oma vep- släižed i karjalaižed jured, a ju- red – nece ei ole täuz' kelen tedo, nece om vaiše genetine mušt, no se vedäb ičezennoks, ei pästa. P'otrale om žal', miše hän ei teda kel't i kirjutab venäks, no nece ei ole sur' viga. P'otr tundištoitab äjid vepsläižen kul'turanke, endevanhan elon- ke, veroidenke. Voib olda, nene genad abutaba hänele löuta te- moid, idejoid, sanoid... Siloi-žo

P'otr Vasiljev runoiden tehudel.

paindihe P'otran ezmäižed ve- näkelizid kirjad ”Henod rivid”, ”Ehtsarnad”, ”Järvkesktahon sada igäd”, miččid lugetihe surel tahtol. Vodel 2001 händast otti- he Venäman kirjutajiden sebra- ha. Neciš aigaspäi P'otr voi jo kucta ičtaze kirjutajaks.

Muga om tehkus, miše P'otr Vasiljevad kuctihe radole Pod- porožjehe, kus hän tegihe in- formacijan-poligrafižen ”Svirs- kije ogni” -kompleksan päme- heks. Ei olend kebn vajehtada radod da elosijad, löuta uzid sebranikoid i m. e. No kaiken- se azj oli tehtud, udel-ki radsijal oli äi vägestusid i pauklah- joid hüväs rados.

Ühtes Jevgenia Goreliko- vanke i toižiden kollegoiden- ke P'otr ühtneb dokumenta- ližiden fil'moiden tegendaha. Nece tem om hänen täht ezi- sijal. Ei üht kerdad oliba lah- jad-ki neniš fil'moiš kinofesti- valil. Voib olda, sikš, konz hän- dast kuctihe kirjutamha scena- rii ”Virantanaz”-eposan möd- he, hän ei meletand hätken i hökkähtui, hot' täs völ ei ole sel'ged, mi i konz linneb, i tu- leb-ik mi-ni necišpäi. No uz' azj pidäb händast ičeze käziš, ei anda sirttas polhe i meletada miš-se toižes...

Sen-žo aigan P'otr kirjuti starinoid, esseid, runoid eraz-

vuiččihe žurnaloihe i kogomu- sihe. P'otr Vasiljev om kork- tad mel't siš, miše sai lahjaks eskai mašinan Jurii Lužkova- späi, Moskvan meralpäi: konz oli kirjutajiden konkurs küläe- lon polhe, ka hänen starin sai ezmäizen sijan. Möhemba oliba konkursad ”Kuldaine kirjutim”, ”Kuldaine mägenlagi”, oliba fotokonkursad i m. e., kus hän saskeli ei üht kerdad ezmäižid sijoid.

Nügüd', konz P'otr Vasiljev kacub tagaze, ka nägeb, miše kirjoid om paindud jo äi, niiden keskes om proza- i runokirjoid, koditahon istorijan kirjoid. Hän iče ani arvostab sidä, miše sai lahjan ”Nel'l'kümmne stari- nad Süvär'tahon polhe” -kir- jas. Hänele om mel'he mugažo ”Koume čokint” -kirj, kuna om mülütadud runoid ani tärktoile elon temoile. Nene runod oma kuti hänen elon kojaduz, kus ei ole kaik sel'ged, voib olda, midä-se hän ei kulend lophu- sai, mi-se völ jäi loputa, min- se polhe völ konz-ni, voib olda, tuleb taht midä-ni ližata da edemba kirjutada. I nece linneb völ edeližes elos. A nügüd' P'otr Vasiljev ičeze kirjaha pani kou- me čokint... Voib uskta, miše edehpäi lahjakahale kirjutaja- le linneb völ midä sanuda.

Nina Zaiceva

Liphaizen čuk. KUVAD: P'OTR VASILJEVAN KANZAN ARHIVASPÄI

”Händast kirjmir muga sidoi ičeze, miše hän ei voind erigoittas sišpäi.

Литература

Ладанки

Олег Мошников

КОНТАКТ

Карелия по праву является туристической Меккой для многих россиян. Даже если на такой огромной лесной и озёрной территории до цивилизации нужно добираться несколько часов, а то и дней.

Заказав туристическую базу в Медвежьегорском районе, войдя в компьютерную программу «Я турист» и получив СМС-уведомление об успешной регистрации на маршрут «Окунуться в мир путешествий», группа московских велосипедистов, одетая сплошь в чёрную эластичную облегающую форму, окунулась-таки в таинственную карельскую тайгу. Как говорится, вперёд и с песней. Вернее, с верным навигатором. Правда, за сотню километров от базы, на обратном пути после посещения местной достопримечательности – заброшенной деревеньки с сохранившимися избами и деревянной часовенкой, – велотуристы в лесу заплутали. Навигаторы сквозь свинцовые тучи к спутнику не пробиваются. Стрелка компасная ходуном ходит, «розу ветров» магнитной аномалией обдувает. Будто леший тропинки лентами замуравлёнными путает. А то ещё какая-нибудь сверхъестественная ненормальность проявится... Недаром в Карелии то метеорит упадёт, то тарелка летающая над озером лучом шархнет. А в августе на белые ночи надежды никакой, темнеет быстро. Тут запросто можно с замшелым валуном или заваленным деревом «вступить в контакт».

Включили ребята фонарики на шлемах. Выехали на дремучую лесовозную дорогу... Вдруг впереди движение какое-то – дедушка с корзиной из лесу вышел. Видит дед: огоньки круглые да высокие к нему в темноте приближаются. А шагов не слышно – только шорох и шипение странное тишину таёжную нарушают.

Подъехали москвичи к остолбеневшему грибнику и спрашивают:

– Куда это мы заехали? Где мы находимся?

Тут разом разверзлись непроницаемые тучи, заморгала, завершала навигационная электроника, выпорхнул из-за верхушки ели прожек-

С мудрым филином на плече. ФОТО ИЗ СЕМЕЙНОГО АРХИВА

тор луны. Дед такую навороченную технику отродясь не видывал, а тут ещё – в довершении всего пережитого – над лесом заскрежетал бесстрастный механический женский голос:

– Связь со спутником установлена...

Мужичок стянул с головы замусоленную кепку и – со словами: «Вы находитесь на планете Земля!» – отвесил путешественникам низкий земной поклон. Торжественно. Сообразно моменту. Не каждый день с инопланетянами в контакт вступать приходится.

Объясняться было некогда. «Пришельцы» жутко торопились на туристическую базу, где их давно ждали ужин и отопленная баня. Пути – судя по навигатору – ещё добрых двадцать пять километров... Огоньки скрылись за поворотом, получив вдогон дедово крестное благословение.

ФУТБОЛЬНАЯ КОМАНДА

Близится вечер. А с ним – закрытие многочисленных кавказских музеев, летом не обремененных посетителями и многотолковыми автобусными

экскурсиями. Сажу на лавочке у «Домика Лермонтова» в Пятигорске. Жду своё счастливое семейство, посещающее последнее пристанище опального русского поэта.

В скверик, разбитый во дворе музейного комплекса, вбегает галдящая стайка детей – девочек-футболисток в жёлтых футболках и чёрных трусах. Весёлые. Запыхавшиеся. Видно, сразу после ответственной выездной игры.

Серьёзный молодой тренер, с каменным лицом раздавая входные билеты, отдаёт чёткие команды расшумевшимся подросткам:

– Отставить бузу! Слушаем расстановку на матч: распределяемся по углам экспозиции. Не кричим. Не шумим. Ничего в доме не трогаем. К людям с вопросами не пристаём. Это музей! Потом посмотрите в интернете, кто такой Лермонтов...

ПРОГУЛКА В ДЕТСТВО

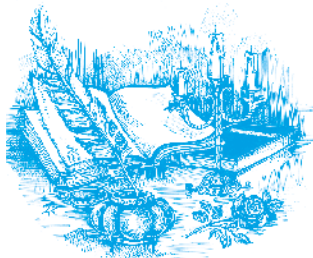
Летом воспитанников круглогодичного детского сада возили на Зимник. Одним из этих малышей был я. В городе пыльно и душно, и малышня с нетерпением ждала воднолесного похода.

Часовой путь до сказочного безлюдного лесного местечка проходил через Петрозаводскую губу Онежского озера. На теплоход несли игрушки, бидоны, кастрюли, миски, кружки, ложки и... хорошую погоду. Через час мы выгружались. Воспитатели вели нас на большую зелёную поляну, повара начинали неспешные приготовления к обеду.

На приозёрной поляне, окружённой кустами и деревьями, нашими друзьями были бабочки, шмели, стрекозы и суетливые муравьишки. Воспитателей ждали букетики лесных цветов, нас – зелёные щи и ягодный кисель.

В детстве мы одновременно обзрели безбрежное небо и букашек в пахучей траве. Одна прогулка в детском саду равнялась месячному бытованию взрослого человека. Это я ясно вижу с высоты своих немалых лет.

В детстве мы творим чудеса! В ладошке годовалого внука проснулась – после зимней спячки – дачная улитка. Кулачок раскрылся. Раскрылся оттого, что «спящая красавица» зашекотала рожками кожу – и поползла по длинной и увлекательной линии жизни...

Олег Мошников

Зыблется по ветру
запах знакомый,
Дымкой медвяной
окутан газон,
Розово вспыхнул
шиповник за домом –
С дачи отцовской сюда
завезён.
Слаще сирени, богаче
жасмина –
Благоуханный,
цветущий восторг! –
Преобразился в куст
витаминный
Слабенький, колкий
родимый росток.
Вымахал выше садовой
малины,
А до рябины –
маленько ещё!..
Вырос шиповник
у дома любимой –
Цвету душистому здесь
хорошо.

На прополку – дачная
история –
Тянет время летнее меня...
Одуванчик умирает стоя –
Сразу в первой половине
дня.

А никто не думал, как он
пахнет?
Что он тоже полон сил
младых?
Наклонись поближе –
сердце ахнет
От воспоминаний золотых.

Взять в ладони, памятью
согреться,
Ткнуться прямо
в солнышко лицом!
Снова нос восторженно,
как в детстве,
Озарится жёлтой
пыльцой.

День памяти

Усыпал ветви «белый
порох»,
Сочится солнце из щелей –
Гуляют тени в коридорах
Июльских тёплых тополей.

Нельзя руки коснуться
мамы...
Но только набежала тень –
Трёхлетний, памятный,
тот самый
В ладонь пушинки ловит
день,

Спешит промчаться сквозь
аллею,
«Скорее!» – маме говоря...
А в глубине уже желтеют,
Роняют листья тополя.

Kodirandaine

Rahvahan melevuz'

Ole laskav, ka sinunke-ki lindas laskvad.

Kalagen školas avaitihe Anna Lisicinan muštčogaine

Irina Sotnikova

Nor' neižne, tedišteli, partizan, Sovetskijan Sojuzan geroi Anna Mihailovna Lisicina tegi suren panendan vägestusehe Sures Kodiman voinas. Miše igästoitta gerojan nimed, Kalagen školas udištadihe muštčogaine.

Anna Lisicina oli vepsäläine, hän eli Kalages. Augotižškolan Anna lopi Kalages, jäl'ges openzihe Šoutjärves, a sid' – Kirjišton tehnikumas Leningradas. Möhembra Anna radoi Segezhas, kus händast sabuti-ki voin, lopi tedištelužškolan Belomorskan agjas i tegihe partizanaks. Ühtes sebranikanke Maria Melentjevanke hö tegiba tärtkan vointegendan, miččen aigan

Anna upsi Süvär'-joges anttes kaik azjbumagad Mariale. Nece oli hänen melekaz i rohked pä-tuz.

Anna Lisicinan sures tegos voib starinoita läh kaikutte vepsän man eläi. Om tärged, miše lapsed tedištiba ičeze kodiröunan gerojid. Kalagen školas kaikuččen voden tehtas eraz-vuiččid azjtegoid Anna Lisicinan muštoks, openikoile stari-noitas hänen elos da sures panendas vägestusehe Sures Kodiman voinas.

Necil vodel školas udištadihe Anna Lisicinan muštčogaine Karjalan Rahvahaližen da regionaližen politikan ministerstvan rahatugel, miše igästoitta voinnan gerojan nimed. Muštčogaižen avaiduz oli kezakus, konz školas radoi "Päiväine"-lager' lapsiden täht.

Anna Lisicinan muštčogaižen avaidusen aigan. KUVA: KALAGEN ŠKOLAN ARHIVASPÄI

– Biznesmez' Dmitrii Gladišev vaumišti kaludišton meiden muštčogaižen täht, a Anna Lisicinan heimolaized andoiba hänen matematikan škollehti-

kon suomen keel kaičemha Kalagen školha. Avaidusel minä starinoičin lapsile Anna Lisicinan urohontegos, lapsed andoiba küzundoid, tegihe läm' pa-

”Om tärged, miše lapsed tedištiba ičeze kodiröunan gerojid.

gin. Mö olem hüviš meliš, miše ozastui udištada necen muštčogaižen, – sanub školan pämez' Svetlana Gotič.

Muštčogaižen avaiduz andab Änižröunan školiden openikoile voimusen süvemba tundištadas Anna Lisicinan elonke da urohontegonke, rižada aigoiden sidod. Sigä voib kacta harvinaizid fotokuvid kanzan arhivaspäi, azjbumagoid da löuta tarbhaižid tedoid Anna Lisicinan polhe.

“Koume kondjad” vepsän keel

Piteriš läksi eloho Lev Tolstoin “Koume kondjad”-kirjaine venän da vepsän kelil. Kändandan vepsän kel'he tegi necen kirjutusen avtor, a kirjaižen toimitai om kaikile vepsäläižile tetab kel'tedomez' Nina Zaiceva. Painusen sponsor om piterilaine vepsäläine aktivist, dizainer Maksim Migukin. Mugažo oma vaumhed “Koume kondjad”-sarnan kändmižed ižoran da karjalan kelihe.

Meletuz tehta “Koume kondjad”-sarnan kändand harvinaižhe kel'he oli minai jo lujas amu, völ konz openzimoi školas. Siloi minä meletin siš, miše pästta mugoine kirjaine hajenijal vodin keel, no nece meletuz ei tulend eloho.

2023. vodel mugoine-žo ideid möst tuli minun pähä, no siloi meletin jo ižorankeližes painuses. Minai om hüvä tutab – bab Žanna F'odorovna Stepanova, Gatčina-lidnan eläi, hän om üks' jäl'gmäižispäi ižoran kelen tediäjspäi. Tundištimo Žan-

na F'odorovnanke Vistino-küläs völ 2018. vodel, ižoran praznikan jäl'ghe. Siš aigaspäi erašti kävun hänennoks adivoihe, naprin pagišta hänenke ižoran keel, starinoičen ičein elos. Muloi vilukus tuln hänennoks sen täht, miše kätä “Koume kondjad”-sarn ižoran kel'he. Se ei olend kebn, no Žanna F'odorovna mahtoi tehta sen lujas hüvin: hän lugi sarnan venäkelihen tekstan än'heze da sid' virkoi sanundoid ižoraks, hänen pagin kirjutadihe diktofonale. Sen jäl'ghe minä toimitin necen tekstan, no kaik-se el'genzin, miše pidab toimitada se völ kerdan ühtes kel'tedomehenke Mehmet Muslimovanke, kudamb tedab ižoran kelen eri goičusid lujas hüvin.

Konz starinoičin meletuses pästta “Koume kondjad”-kirjaižen eloho ičein sebranikale Maksim Migukinale, kudambanke mö tundištimois endemuloižil vepsän kelen kursil Piteriš da sid' tegim vepsänkeližen online-kändajan, hän hökkähti antta rahad neche azjaha da tariči kätä “Kou-

me kondjad” völ vepsän da karjalan kelihe. Sanuin, miše kätä sarnan vepsän kel'he voizin iče-ki, a tehta kändandan karjalan kel'he pakičin ičein sebranikad Petroskoin universitetaspäi Ivan Kalmikivad, kudamb opendab karjalan da suomen kelid. Ivan om sündnu karjalaižhe Vel'järv-külähä, i karjalan kel' om hänen mamankel'. Hän tegi sarnan kändandan karjalan kelen livvin paginaha da andoi sen toimitamha karjalan kelen opendajale Kinerma-küläspäi Nina Barminale. Toimitamižen jäl'ghe völ tegin keskznamoiden kohendusid.

Vepsänkeližen kändandan toimiti Nina Grigorjevna Zaiceva – kaikile vepsäläižile tetab kel'tedomez', vepsän kirjelen sädai, openduzkirjoiden, vajehnikoiden da äiuguiziden monografijoiden tegii, “Virantanaz”-eposan avtor, “Kalevalan” da Uden Zavetan kändai. Aigemba hän toimiti minun “Penikaižen princan” kändmižen-ki. Tahtoin sanuda hänele sur'-sur' spasib abus!

Keväz'kus Maksim Migukin pästi eloho ižorankeližen kirjai-

žen probuindtiražan (i sen tagut minä jo voin lahjoita necen kirjaižen Žanna F'odorovnale), a kezakus hän pästi vepsänkeližen-ki tiražan, i nügüd' kirjaine voib pakita vepsaine.ru-leht-

polel. Ku tö tahtoit lugeda Lev Tolstoid vepsän keel, algat kadotagoi mugošt voimust!

Maksim Kuznecov,
Kazanin tedokeskusen tedoradnik

(“Родная земля”) vepsän i venän kelil

Lugendlehtez om tehtud Periodika-painištos
185610, Karjalan Valdkund, Petroskoi, Titovanird, 3

Pätoimitai: Sotnikova I. A.
Toimišton adres: 185610, Karjalan Valdkund, Petroskoi, Titovan ird, 3
Telefon: (8142) 78 27 33,
fax (8142) 78-36-29.
E-mail: vepskodima@mail.ru,
Lehtez jagetas ilma maksuta.

Sädajad: Karjalan Valdkundan zakonoiden tegendan kund, Karjalan Valdkundan valdmehišt i Karjalan regionaline kundaline Vepsän kul'tursebr-organizacii, Periodika-painišt.

Lehtez om registriruidud Karjalan Valdkundan tedotehnologijoiden da kommunikacijoiden Federaližes službas keväz'kun 6. päiväl 2014. Vodel. Registrnomer ПИ № ТУ10-00279
Painuzsija: Avtonomine organizacii Periodika-painišt.
Om paindud vauhmhiš failoišpäi 4x4-tipografijas. 185013, Petroskoi, Novosulažorskaja, 9, 1. žir, honuz' 1-N

№ 07 (388) Heinku 2025.
Allekirjutad painusehe 18.07.2025 15.00 časud.
Lähteb 23.07.2025. Registrnomer 974. Tiraž 450